

Umělecké skvosty na území Žižkova

30.08.2024

Ne každý ví, že některé žižkovské interiéry skrývají slavná malířská díla. Obrazy českých mistrů v tichu zdobí kostel sv. Prokopa i budovu radnice.

Jeden z uměleckých pokladů visí přes sto let v obřadní síni na Havlíčkově náměstí. Má téměř sedm metrů na šířku a tři na výšku a nese název Bitva na hoře Vítkově. Na radnici se dostal v roce 1908 a jeho rám je opatřen destičkou s nápisem „Obraz tento provedl profesor Adolf Liebscher u příležitosti jubilejní výstavy obchodní a živnost. komory v Praze v roce 1908, na počest 60letého panování jeho Veličenstva císaře a krále Františka Josefa I.“

Liebscher patřil k nejpoblárnějším českým umělcům konce 19. století. Zdobil pražské domy, kostely i venkovské kaple, pracoval taky na jednom z největších obrazů v Česku — desetimetrovém dioramatu Boj Pražanů se Švédy na Karlově mostě roku 1648, které najdete v bludišti na Petříně. K jeho žižkovskému obrazu, který představuje slavnou bitvu, se váže dobová aféra. Když dílo získala zdejší radnice, dala bezplatná práva na jeho reprodukci. Získal je Spolek pro zbudování Žižkova pomníku, který chtěl monument financovat právě z prodaných kopií. Zajištění jejich výroby dostal na starost radní František Sláma. Úkol svěřil české firmě, která ale malby objednala v Schöneburgu u Berlína u německého umělce Otta Troitzscha.

Pražská veřejnost byla rozhořčena, tisk na titulních stranách hřimal: „Dříve maloval Žižka Němce a dnes malují Němci Žižku.“ Nehoráznost, která podemlela českou národní hrdost, se stala námětem debat na pavlačích a v hospodách, ale i v nejvyšších politických a kulturních kruzích. Veřejnost žádala rezignaci spolku, po bouřlivých jednáních padla nakonec odpovědnost jenom na hlavu radního Slámy. Staré sváry si dnes už nikdo nepamatuje, jejich svědkem je pouze obraz, pod nímž se ženili například Vlasta Burian, Jaroslav Seifert nebo Václav Havel.

Na žižkovské radnici je umístěná taky zajímavá kopie Brožíkova obrazu Mistr Jan Hus na koncilu kostnickém. Originál si u malíře objednalo město Praha, přičemž práce spolufinancovala celonárodní sbírka. Brožík představil své nejslavnější dílo v roce 1883, kopii pak vytvořil o deset let později pražský malíř Jan Vochoč, autor taktéž na radnici vystavených portrétů několika žižkovských starostů včetně Karla Hartiga. Vidět je můžete v sále zastupitelů.

Další skvost, mnohem starší a vzácnější, najdete v kostele sv. Prokopa. Nese název Svatý Václav, obránce Prahy proti Švédům, a jeho autorem je asi nejznámější český barokní malíř Karel Škréta. Malbu znázorňující svatého Václava, jak dští oheň na švédská vojska a vystupuje jako ochránce Prahy, dokončil v roce 1649 — svatováclavský kult byl tehdy velmi silný. Do sv. Prokopa se ale obraz dostal až kolem roku 1903. Předtím patřil emauzskému klášteru, jenže tamní řád německých benediktýnů českého patrona nechtěl, a tak ho nabídl dalším kostelům. V té době se za poslední zbytky financí dokončoval právě sv. Prokop, kterému taková velkolepá výzdoba přišla vhod.

Škréta byl s dílem hotov ještě před dovršením svých čtyřicátin. Přes své mládí dostával už zakázky z nejvyšších pater společnosti, ať to byly portréty bohatých měšťanů nebo i šlechticů. Škrétovy obrazy zdobily taky nejslavnější pražské kostely. Zčásti to bylo tím, že byl vznětlivý, pral se a vyhledával souboje, a tak si chtěl službou pro svatostánky vylepšit svůj „boží“ obraz. Ještě ve 63 letech vyzval na boj na kordy kolegu Oktaviana Pierra. Důvodem prý bylo, že Pierre měl hodně zakázek a Škréta na něho žárlil. Zbraně oba umělci tasili před domem U Černého kohouta v dnešní Rytířské ulici. Škréta protivníka ale záhy zabil, načež ho chtěla zatknout stráž. Malíř se dal na útěk a schoval se v kostele sv. Václava u Karlova náměstí — na církevní půdě totiž zbrojnoši vtrhnout nesměli. Tomuto kostelu pak pln vděku věnoval několik svých maleb.

Galerie

4 fotografie

